

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Keva och till vissa lagar som har samband med den

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om Keva och till vissa lagar som har samband med den (RP 55/2024 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Ville Koponen, finansministeriet
- regeringssekreterare Bella Laiho, finansministeriet
- ledande expert Mikko Määttä, Finansinspektionen
- juridisk expert Mari Rehn-Kiukkonen, Pensionsskyddscentralen
- direktör Mikko Kuusela, Finanssiala ry
- chef för juridiska ärenden Jussi-Pekka Rantanen, Keva.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- social- och hälsovårdsministeriet
- Finlands näringsliv rf
- Senior Fellow Timo Viherkenttä.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

I propositionen föreslås det att tillsynen över pensionsanstalten Keva överförs från finansministeriet till Finansinspektionen, varvid Finansinspektionens tillsyn utvidgas till att utöver planeringen av Kevas finansieringsverksamhet och placeringsverksamhet också omfatta Kevas övriga verksamhet. Till den tillsynsuppgift som överförs till Finansinspektionen hör dock inte den verksamhet som avses i 24 § i lagen om Keva, vilket innebär att Finansinspektionen inte heller i fortsättningen övervakar beloppet av och överföringen till Keva av de medel som behövs för betal-

Utlåtande EkUU 18/2024 rd

ning av pensioner till personalen vid staten, evangelisk-lutherska kyrkan, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank.

När den gällande lagen om Keva (66/2016) stiftades konstaterade ekonomiutskottet (EkUU 9/2015 rd — RP 21/2015 rd) att rättigheterna och ansvaret i anslutning till tillsynen över myndigheter och organ måste vara konsekventa och balanserade. Den proposition som behandlades då gav upphov till oklarhet i gränssnittet mellan Finansinspektionens och finansministeriets tillsyn. Utskottet förutsatte därför att man noga följer hur bestämmelserna fungerar och att bestämmelserna förtydligas vid behov. Dessutom har ekonomiutskottet vid behandlingen av ändringen av lagen om Keva (EkUU 5/2020 rd—RP 102/2019 rd) konstaterat att man i fortsättningen behöver utveckla lagen så att det inte längre uppstår tillsynsmässiga överlappningar och eventuella skuggområden. Den aktuella propositionen är ett svar på ekonomiutskottets tidigare anmärkningar.

Ekonomiutskottet anser att de föreslagna ändringarna i lagen om Keva, lagen om Finansinspektionen och lagen om Finansinspektionens tillsynsavgifter är motiverade och värda att understöd-
das. Att tillsynen i sin helhet överförs till en enda övervakare möjliggör en mer heltäckande tillsyn än för närvarande.

Synpunkter på förslaget

Det föreslås att det till lagen om Keva fogas bestämmelser om de tillsynsbefogenheter och behörigheter att meddela föreskrifter som Finansinspektionen behöver för sin tillsynsuppgift. I sakkunnigyttrandena föreslås till vissa delar motstridiga ändringar eller preciseringar i bestämmelserna om behörigheter att meddela föreskrifter. Enligt utredning till utskottet har det inte varit möjligt att göra en mer omfattande översyn av behörigheterna att meddela föreskrifter inom ramen för den beredningstid som stått till förfogande. Ekonomiutskottet anser att det är viktigt att man följer upp och utvärderar hur den nya lagstiftningen fungerar, varvid också bestämmelserna om behörigheterna att meddela föreskrifter vid behov kan ändras senare.

I ett sakkunnigyttrande föreslås det att fastställandet av utjämningsavgiften för pensionsutgifterna ska anförtras social- och hälsovårdsministeriet i stället för finansministeriet, i synnerhet eftersom social- och hälsovårdsministeriet fastställer pensionsförsäkringspremierna till arbetspensionsanstalterna inom den privata sektorn. Enligt erhållen utredning talar det för nuvarande praxis att utjämningsavgiften gäller kommuner och välfärdsområden, och till finansministeriet hör bland annat ärenden som gäller tillsynen över och finansieringen av kommunernas och välfärdsområdenas pensionssystem, kommunernas och välfärdsområdenas förvaltning, allmänna styrning av verksamheten och ekonomin, kommunernas statsandelssystem samt finansieringen av och finansieringssystemet för välfärdsområdena. Social- och hälsovårdsministeriet har inte heller föreslagit överföring av uppgiften att fastställa utjämningsavgiften, så det verkar inte aktuellt att bereda saken vidare i detta skede.

Det föreslås att lagen om Keva ändras bland annat så att de särskilda behörighetsvillkoren och verksamhetsförpliktelserna för Kevas styrelse och verkställande direktör i huvudsak motsvarar kraven på och förpliktelserna för arbetspensionsförsäkringsbolagens ledning enligt lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag. I ett sakkunnigyttrande har det framförts att det i 12 § 3 mom. i den sistnämnda lagen föreskrivs att endast en del av medlemmarna i förvaltningsrådet och styrelsen

Utlåtande EkUU 18/2024 rd

kan vara bundna till de aktörer inom finansbranschen som räknas upp i momentet genom anställning eller medlemskap i förvaltningsorganet, och att det till lagen om Keva bör fogas en liknande bestämmelse i fråga om Kevas fullmäktige och styrelseledamöter. Enligt utredning till ekonomiutskottet pågår för närvarande en revidering av 12 § i lagen om arbetspensionsförsäkringsbolag, och behovet att göra regleringen mer enhetlig behöver således bedömas senare.

Avslutningsvis

Propositionen ökar Finansinspektionens uppgifter och förutsätter tilläggsresurser för att Finansinspektionen i större utsträckning än för närvarande ska kunna utöva tillsyn över Kevas verksamhet. Enligt propositionen kommer den utvidgade tillsynsuppgiften på längre sikt att öka Finansinspektionens arbetsmängd med cirka två årsverken. Propositionen ökar också beloppet av de tillsynsavgifter som Keva betalar till Finansinspektionen. Tillsynsavgiften motsvarar efter ändringen avgiften för arbetspensionsförsäkringsbolag av motsvarande storleksklass. I fråga om höjningen av tillsynsavgiften bör det beaktas att finansministeriet inte har tagit ut kostnaderna för tillsynen över Keva av Keva. I och med propositionen överförs dessa tillsynskostnader till Keva, eftersom Finansinspektionens tillsynsarbete i huvudsak finansieras med tillsynsavgifter som tas ut av de avgiftsskyldiga. Utskottet anser att förslaget är ändamålsenligt också till denna del.

Som teknisk anmärkning konstaterar ekonomiutskottet att termen ”bolag” felaktigt används i 6 § 1 mom. i den föreslagna lagen om Keva, trots att Keva i enlighet med 1 § i lagen om Keva är en offentligrättslig pensionsanstalt som förvaltas av sina medlemssamfund.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att social- och hälsovårdsutskottet beaktar det som sägs ovan.

Utlåtande EkUU 18/2024 rd

Helsingfors 11.6.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Sakari Puisto saf
medlem Noora Fagerström saml
medlem Kaisa Garedeu saf
medlem Lotta Hamari sd
medlem Antti Kangas saf
medlem Mai Kivelä vänst
medlem Helena Marttila sd
medlem Timo Mehtälä cent
medlem Pia Sillanpää saf
medlem Joakim Strand sv
medlem Oras Tynkkynen gröna
medlem Heikki Vestman saml
medlem Juha Viitala sd
ersättare Pauli Aalto-Setälä saml
ersättare Aleks Jäntti saml.

Sekreterare var

utskottsråd Maiju Tuominen.